

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SÉCURITATE

Strasbourg, 5.7.2016
JOIN(2016) 31 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Elemente pentru un cadru strategic la nivelul UE pentru sprijinirea reformei sectorului
de securitate**

{SWD(2016) 221 final}

1. JUSTIFICARE ȘI DOMENIU DE APLICARE

Reforma sectorului de securitate (RSS) este procesul de transformare a sistemului de securitate al unei țări¹ astfel încât aceasta să furnizeze treptat indivizilor și statului o securitate mai eficace și responsabilă, într-o manieră conformă cu respectarea drepturilor omului, a democrației, a statului de drept și a principiilor buneii guvernante. RSS este un proces politic și pe termen lung, întrucât se află în centrul relațiilor de putere într-o țară. Aceasta trebuie să fie determinată la nivel național și necesită angajament și conducere politică, cooperare interinstituțională și o participare largă a părților interesate pentru atingerea unui consens cât mai larg posibil.

Conflictul, insecuritatea și instabilitatea sunt larg răspândite, inclusiv în țările limitrofe UE². Acestea conduc la suferință umană, strămutare forțată și rezultate precare în materie de dezvoltare³, astfel cum s-a recunoscut în politica de dezvoltare a UE⁴, în lucrările privind securitatea și dezvoltarea în general și în Rezoluția Organizației Națiunilor Unite *Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă*, inclusiv obiectivul 16⁵ și țintele sale legate de securitate.

Insecuritatea și instabilitatea sunt adesea generate sau exacerbate de lipsa sistemelor de securitate eficace și responsabile. Sprijinirea țărilor partenere în reformarea sistemelor acestora de securitate susține obiectivele UE privind pacea și stabilitatea, dezvoltarea durabilă și favorabilă incluziunii, dezvoltarea statală, democrația, statul de drept, drepturile omului și principiile dreptului internațional⁶. Astfel cum s-a recunoscut în cadrul *Agendei europene privind securitatea*⁷ din 2015, care subliniază legătura strânsă dintre securitatea internă și cea externă a UE, conflictul și nesiguranța în țările partenere, asociate uneori cu extremismul violent, afectează, de asemenea, securitatea internă a UE și a cetățenilor UE, precum și interesele comerciale și de investiții ale UE în străinătate.

Angajamentul UE în domeniul RSS până în prezent este evaluat în Documentul de lucru comun al serviciilor Comisiei⁸ care însoțește prezenta comunicare comună, care sintetizează

¹ În conformitate cu orientările CAD ale OCDE privind RSS, un sector de securitate națională este considerat a include instituțiile de aplicare a legii (poliție, jandarmerie, autorități vamale, poliție de frontieră etc.), sistemul de justiție penală (și anume: instanțe penale, parchet, corecții), forțele armate, serviciile de informații, instituțiile care furnizează supraveghere politică, financiară și judiciară (ministere de resort, comitete parlamentare, curți de conturi, sistemul judiciar etc.) și actorii nestatali în materie de securitate, inclusiv autoritățile obișnuite, instanțele tradiționale, trupele de gherilă și armatele de eliberare, companiile militare și de securitate private. A se vedea *Manualul OCDE DAC privind reforma sistemelor de securitate: sprijinirea securității și a justiției* (OECD Publishing, Paris)

² JOIN(2015) 50, *Revizuirea politicii europene de vecinătate*

³ 43 % dintre persoanele care trăiesc în sărăcie absolută locuiesc în țări fragile și afectate de conflicte.

⁴ COM(2011) 637 și Concluziile Consiliului intitulate *Creșterea impactului politicii UE în domeniul dezvoltării: o agendă a schimbării*, cea de a 3166-a reuniune a Consiliului Afaceri Externe, 14 mai 2012.

⁵ *Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă* (Rezoluție adoptată de Adunarea Generală a ONU la 25 septembrie 2015; UNGA A/RES/70/1); obiectivul 16: „promovarea unei societăți pacifiste și favorabile incluziunii pentru o dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție al tuturor și realizarea unor instituții eficace, responsabile și favorabile incluziunii, la toate nivelurile”.

⁶ În conformitate cu dispozițiile tratatelor UE referitoare la acțiunea externă a UE în general (articolele 21-22 TUE), PESC/PSAC (articolele 23-46 TUE), politica de cooperare pentru dezvoltare (articolele 208-211 din TFUE) și alte politici de cooperare (articolele 212-213 din TFUE).

⁷ *Agenda europeană privind securitatea*, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2015) 185].

⁸ SWD(2016) 221

rezultatele diverselor evaluări, rapoartele privind „lecțiile identificate”, studiile și consultările cu părțile interesate din ultimii 15 ani. Evaluarea concluzionează că există loc de îmbunătățiri în ceea ce privește coerența, complementaritatea și coordonarea capacităților și instrumentelor UE. De asemenea, aceasta subliniază că o RSS aprofundată este complexă și necesită un angajament pe termen lung, fără a aduce atingere inițiativelor pe termen mai scurt care ar putea fi necesare pentru a aborda amenințările imediate la adresa securității.

Intervențiile diplomatice și financiare, militare și civile, pe termen scurt și pe termen lung ale UE ar trebui ancorate mai sigur într-un cadru de sprijin RSS unic la nivelul UE, care să ia în considerare legăturile dintre politică, securitate, justiție, răspunsul umanitar⁹, dezvoltare, conflict și fragilitate. În special în țările fragile, în curs de dezvoltare și în tranziție, RSS necesită sprijin politic, financiar și tehnic din partea partenerilor internaționali. Având în vedere influența sa globală, politicile externe ample, instrumentele, prezența consolidată și experiența, UE este bine plasată pentru a sprijini țările partenere în acest sens, în coordonare cu alți actori internaționali, inclusiv ONU.

Această comunicare comună¹⁰ oferă elemente pentru un astfel de cadru, astfel cum se prevede în concluziile din mai 2015 ale Consiliului¹¹, inclusiv pentru orientarea activităților UE referitoare la consolidarea capacităților ca sprijin pentru securitate și dezvoltare (CBSD)¹². Aceasta reflectă „abordarea globală” a conflictelor și crizelor externe¹³ reunind politica comună de securitate și apărare (PSAC) și toate celelalte instrumente ale politicii comune externe și de securitate relevante (PESC), instrumente de acțiune externă și actorii din domeniul libertății, securității și justiției și, prin urmare, fuzionează și actualizează două concepte de politică UE, anterior separate, pentru sprijinirea RSS¹⁴. Aceasta va contribui la eficacitatea *Strategiei globale* privind politica externă și de securitate¹⁵ și a *Agendei europene privind securitatea*¹⁶. De asemenea, aceasta ia în considerare deciziile CAD-OCDE relevante¹⁷ și, după caz, directivele CAD al OCDE în domeniul păcii și securității.

⁹ Conform documentului JOIN(2013) 30 final, sprijinul umanitar trebuie furnizat în conformitate cu modalitatea de operare specifică a acesteia, care respectă principiile umanității, neutralității, imparțialității și independenței, exclusiv pe baza necesităților populațiilor afectate.

¹⁰ Inițiativa nr. 21 din anexa I la programul de lucru al Comisiei pentru 2016 [COM(2015) 610 final].

¹¹ *Concluziile Consiliului privind PSAC*, Consiliul Uniunii Europene (documentul 8971/15, mai 2015).

¹² JOIN(2015) 17 final, *Consolidarea capacităților ca sprijin pentru securitate și dezvoltare – Înzestrarea partenerilor pentru prevenirea și gestionarea crizelor*.

¹³ JOIN (2013) 30 final, *Abordarea globală a UE în materie de conflicte și crize externe*.

¹⁴ *Un concept pentru sprijinul acordat de Comunitatea Europeană reformei sectorului de securitate*, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu [SEC(2006) 658]; și *Conceptul UE pentru sprijinul PSAC în domeniul RSS* (Consiliu 12566/4/05), care a fost produs pe baza *Strategiei europene de securitate - O Europă sigură într-o lume mai bună*, adoptată de Consiliul European în decembrie 2003.

¹⁵ *Viziune comună, acțiuni comune: O Europă mai puternică - O strategie globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene*, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, iunie 2016.

¹⁶ COM(2015) 185 final, *Agenda europeană privind securitatea*.

¹⁷ De exemplu, acordul privind „actualizarea și modernizarea directivelor AOD de raportare privind cheltuielile de pace și securitate”; a se vedea comunicarea finală a reuniunii de nivel înalt (OECD CAD, 19 februarie 2016).

Acest cadru:

- **se aplică tuturor actorilor și instrumentelor UE:** politice/diplomatice, instrumente de acțiune externă, răspuns în caz de criză¹⁸ și actori civili și militari ai PSAC de la toate nivelurile. Statele membre ale UE sunt încurajate să își elaboreze programele bilaterale RSS în acest cadru, printre altele, prin exerciții comune de programare, în conformitate cu concluziile Consiliului privind „consolidarea programării comune”¹⁹;
- **va orienta identificarea, planificarea și/sau punerea în aplicare/executarea tuturor instrumentelor/programe/proiectelor UE de acțiune externă legate de RSS,** inclusiv instrumentele PSAC cu mandate specifice și/sau parțiale care implică activități legate de RSS. Cu toate că pune accentul pe sprijinul acordat de UE pentru sectorul de securitate din alte țări, prezenta comunicare comună recunoaște interdependența dintre securitate și justiție. Principiile definite în prezenta comunicare pot fi aplicate, de asemenea, actorilor din justiție, în cazul în care rolurile și funcțiile acestora au implicații clare pentru sectorul securității.
- **se aplică în toate contextele,** nu numai în situațiile de conflict și postconflict²⁰ și este suficient de amplu pentru a permite adaptarea la necesitățile fiecărei situații specifice.

2. OBIECTIVELE URMĂRITE

Obiectivul principal al acestui cadru strategic la nivelul UE este de a sprijini statele să devină mai stabile, precum și indivizii să fie mai în siguranță. În acest scop, cadrul își propune să îmbunătățească eficacitatea UE în promovarea și sprijinirea:

- A. eforturilor țărilor partenere pentru a asigura securitatea pentru indivizi și pentru stat; și
- B. legitimității, bunei guvernante, integrității și sustenabilității sectorului de securitate din țările partenere.

A. ASIGURAREA SECURITĂȚII PENTRU INDIVIZI ȘI PENTRU STAT

Pentru a fi eficace, un sector de securitate națională trebuie:

- să beneficieze de un **cadru juridic** clar și adecvat;
- să fie condus prin **politici și strategii** adecvate de securitate și justiție; și
- să fie constituit din **instituții** bine coordonate și cooperante, fiecare dintre acestea fiind structurate și organizate în mod corespunzător, cu un rol clar definit, proceduri, personal calificat și resurse adecvate.

¹⁸ În scopul prezentei comunicări, răspunsul în caz de criză nu include ajutorul umanitar.

¹⁹ A se vedea documentul Consiliului 8831/16.

²⁰ În timp ce principiile subliniate în prezenta comunicare comună se aplică, de asemenea, țărilor implicate în procesul de aderare, procesul de aderare implică diferite măsuri și proceduri pentru a se asigura că țările respective îndeplinesc criteriile de aderare.

Acesta trebuie să ia în considerare furnizorii de securitate informali sau neguvernamentali existenți și să respecte statul de drept.

Securitatea umană

Primul obiectiv al unui sistem de securitate național trebuie să fie asigurarea securității **indivizilor**, astfel cum este percepută și trăită de către aceștia. Acest lucru implică respectarea libertăților fundamentale ale acestora²¹ și evaluarea corespunzătoare, într-un mod participativ, a nevoilor în materie de securitate ale diferitor **grupuri**, inclusiv ale celor mai vulnerabile. Sistemul ar trebui să răspundă necesităților de securitate specifice ale femeilor, copiilor, persoanelor în vârstă și minorităților.

Eforturile de reformă trebuie să ia în considerare **problematica genului**²², să garanteze că femeile și bărbații beneficiază de acces efectiv și egal la serviciile judiciare și de securitate. În acest scop, elaborarea sau revizuirea politicilor naționale în materie de securitate ar trebui să se bazeze pe analize pe criterii de gen. În plus, sprijinul pentru victimele violenței ar trebui să fie însoțit de măsuri preventive (de exemplu, legislație, sensibilizare în ceea ce privește genul în structurile polițienești și militare, combaterea impunității autorului).

Prevenirea și abordarea amenințărilor transnaționale la adresa securității

Sistemele naționale de securitate trebuie să fie eficace, de asemenea, în combaterea amenințărilor transnaționale la adresa securității, cum ar fi terorismul și crima organizată în toate formele acesteia. Răspunsurile trebuie să includă stabilirea sau consolidarea cooperării internaționale.

B. LEGITIMITATE²³, BUNĂ GUVERNANȚĂ, INTEGRITATE ȘI SUSTENABILITATE

Drepturile omului, statul de drept și principiile democratice²⁴

Actorii din domeniul securității trebuie să respecte și să sprijine drepturile omului, fără discriminare, pentru populația generală și pentru membrii acesteia. Sectorul securității ar trebui să fie supus **controlului și supravegherii** democratice eficace²⁵. Acesta ar trebui să funcționeze într-un cadru juridic clar și neambiguu, aprobat de legiuitorul național, incluzând controlul civil eficace. Bugetul acestuia ar trebui să fie parte integrantă din bugetul național și să poată fi discutat și aprobat de către legiuitor, care trebuie să fie în măsură să exercite o

²¹ Începând cu libertatea de a trăi la adăpost de nevoi, de teamă, precum și libertatea de a acționa în nume propriu.

²² A se vedea concluziile Consiliului privind *Planul de acțiune privind aspectele legate de gen 2016-2020* (documentul 13201/15).

²³ În sensul prezentului document, un sector de securitate este considerat legitim în cazul în care: i. respectă drepturile omului acceptate la nivel internațional, statul de drept și principiile democratice; ii. aplică principiile bunei guvernante privind transparența și deschiderea, participarea și incluziunea, responsabilitatea; și iii. luptă împotriva corupției.

²⁴ Acest lucru este în conformitate cu articolele 3 și 21c din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede că Uniunea, în relațiile sale cu întreaga lume, trebuie să susțină și să promoveze valorile și interesele acesteia, inclusiv democrația, statul de drept, universalitatea și indivizibilitatea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Tratatul de la Lisabona prevede că politicile Uniunii, inclusiv cele în domeniul relațiilor externe, trebuie să fie în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a UE.

²⁵ În cazul specific al puterii judiciare, ar trebui să se asigure separarea puterilor astfel încât să se garanteze independența judiciară, iar instanțele să nu facă obiectul unei influențe inadecvate din partea altor niveluri de guvernare sau a unor interese private ori partizane.

supraveghere eficace. Consultarea și implicarea societății civile ar trebui să constituie o practică standard în elaborarea și monitorizarea politicilor și activităților de securitate și justiție.

Principiile bunei guvernante²⁶

Trebuie să se aplice **transparența** și **deschiderea** și să se instituie garanții juridice pentru a preveni luarea de decizii arbitrare. Procedurile de recrutare și de promovare, precum și numirile în funcții de conducere în cadrul structurii de securitate ar trebui să se bazeze pe criterii clar definite, la dispoziția publicului. Lanțurile de comandă oficiale trebuie să fie respectate. Clasificarea și diseminarea documentelor din sectorul securității (inclusiv procedurile de achiziții) și accesul la acestea ar trebui să facă obiectul unor proceduri acceptate în mod oficial și previzibile. Informațiile ar trebui să fie publice, astfel încât să sporească transparența și înțelegerea. Limitările în ceea ce privește deschiderea și transparența pot fi justificate din motive de politică publică clar definită (de exemplu, protecția datelor), dar ar trebui să fie menținute întotdeauna la un nivel minim.

Participarea tuturor părților interesate la procesul de reformă implică faptul că politicile și strategiile naționale de securitate sunt elaborate prin procese de consultare favorabile incluziunii. În special, ar trebui să se asigure participarea femeilor în conformitate cu rezoluțiile pertinente ale Consiliului de Securitate al ONU²⁷.

Sectorul de securitate în sine ar trebui să fie **inclusiv**. Forțele de securitate nu ar trebui să excludă sau să discrimineze un anumit grup. Pentru a evita generarea de tensiuni, alocarea resurselor ar trebui să fie publică, justificată și să reflecte roluri/sarcini definite din punct de vedere juridic. Femeile ar trebui să beneficieze de egalitate de șanse și să fie împuternicite în cadrul forțelor de securitate.

Sistemele interne de **responsabilizare** eficace, precum serviciile de inspecție internă și auditurile, ar trebui să fie puse în aplicare în instituțiile de securitate individuale, care, de asemenea, ar trebui să facă obiectul controlului extern al conduitei financiare și operaționale efectuat de curtea de conturi națională și de alte organisme de supraveghere sau echivalente. Mecanisme precum controlul, codurile de conduită, organismele independente care se ocupă de soluționarea reclamațiilor și controlul exercitat de societatea civilă contribuie, de asemenea, la procesul de responsabilizare. Pentru a evita impunitatea, este importantă susținerea principiului egalității în fața legii, evitarea caracterului arbitrar, precum și transparența procedurală și juridică în cazul în care un actor în domeniul securității este adus în fața justiției. Misiunea oricărui sistem judiciar militar separat ar trebui să fie clară și delimitată; în toate cazurile, civilii ar trebui să fie judecați de instanțe civile.

Integritatea și lupta împotriva corupției

Încrederea între populație și actorii din domeniul securității este crucială pentru eficacitatea sectorului de securitate. Acesta este subminat de orice situație de dare sau luare de mită, extorcare, deturnare de fonduri, favoritism și nepotism. Resursele financiare alocate pentru sectorul de securitate ar trebui să fie gestionate pe baza acelorași principii de bună guvernare care se aplică altor sectoare publice. La fel precum alte proceduri de achiziții publice, achiziția de echipamente și de servicii militare și polițienești ar trebui să facă obiectul unor

²⁶ A se vedea *Cartea albă privind guvernarea europeană* [COM(2001) 428]; alte două principii ale bunei guvernante (eficacitate și coerență) sunt prezentate la obiectivul A și, respectiv, în capitolul 3.

²⁷ CSONU S/REZ/1325 (2000); CSONU S/REZ/2242 (2015) privind femeile, pacea și securitatea.

proceduri, constrângeri și controale corespunzătoare. Strategiile anticorupție la nivel național ar trebui să se aplice în aceeași măsură actorilor din domeniul securității.

Sustenabilitate

Pentru a fi aplicabile și eficiente, legislația, instituțiile și procedurile de securitate ar trebui să fie dezvoltate pe baza proceselor elaborate la nivel național, în conformitate cu abordarea „întregii societăți”²⁸. Angajamentul principalelor părți interesate din domeniul politicii, securității și justiției, precum și sprijinul societății civile sunt esențiale.

În principiu, nivelurile de personal, investițiile și resursele financiare ar trebui să se bazeze pe o planificare corespunzătoare și să fie **sustenabile din punct de vedere fiscal**, astfel încât să nu pericliteze furnizarea altor servicii publice esențiale.

3. MODALITATEA DE OBTINERE

Implicarea UE în domeniul securității se bazează pe o serie de elemente și principii esențiale, inclusiv principiile eficacității ajutorului²⁹, care se aplică securității la fel ca altor domenii de cooperare.

Înțelegerea sectorului de securitate în contextul mai larg al acestuia

Implicarea UE în sectorul securității unei țări sau regiuni partenere va presupune înțelegerea și luarea în calcul a normelor formale și informale care reglementează modul de funcționare al actorilor din domeniul securității și al justiției. O apreciere similară este necesară pentru interacțiunile și relațiile de putere între actorii din domeniul securității și al justiției și actorii din alte domenii, precum și pentru dinamicile de conflict existente³⁰. Sensibilizarea politică, socioeconomică, culturală și istorică este esențială.

UE ar trebui să își bazeze dialogul și acțiunea politică pe analiza prealabilă a sectorului de securitate al unei țări și pe modul în care aceasta este situată în contextul său mai larg. Delegațiile UE au fost instruite să analizeze și să raporteze cu privire la sectorul de securitate utilizând mecanismele de raportare existente. În cazul unei misiuni PSAC, astfel de analize și rapoarte vor fi reunite în conformitate cu „abordarea globală”. Ambasadele statelor membre, în special cele cu atașați în materie de securitate și/sau de apărare, vor fi invitate să contribuie cu informații și expertiză.

În cazul în care se preconizează un sprijin RSS la scară largă, UE va efectua o evaluare cu context structurat (de exemplu, analiza economiei politice) care vizează toate părțile interesate (de exemplu, actorii din domeniul securității și justiției, inclusiv sursele de rezistență preconizate, factorii de schimbare și grupurile excluse în mod tradițional din instituțiile judiciare și de securitate precum femeii, tinerii și minoritățile). Această evaluare ar trebui să se

²⁸ Astfel cum s-a subliniat în *Programul de lucru Orizont 2020 pentru 2016-2017*, provocarea societală 7: Societăți sigure - protejarea libertății și a securității Europei și a cetățenilor săi și provocarea societală 6: Europa într-o lume în schimbare - societăți favorabile incluziunii, inovatoare și reflexive.

²⁹ A se vedea CAD al OCDE *Declarația de la Paris privind eficacitatea ajutorului* (2005) și *Agenda pentru acțiune de la Accra* (2008); *Parteneriatul de la Busan pentru eficacitatea cooperării pentru dezvoltare*; cel de-al patrulea Forum la nivel înalt privind eficacitatea ajutorului (Busan, Republica Coreea, 29 noiembrie - 1 decembrie 2011).

³⁰ A se vedea documentul intitulat „*Notă de orientare privind utilizarea analizei conflictelor în sprijinul acțiunilor externe ale UE*”, elaborat în comun de SEAE și de serviciile Comisiei.

concentreze asupra necesităților în materie de securitate astfel cum au fost percepute și trăite de principalele grupuri demografice și pe modul în care acestea sunt abordate în domeniul securității.

Evaluarea ar trebui să includă analiza politicilor/strategiilor naționale existente și a bugetului, practicile de securitate locală și judiciare, sursele de insecuritate și instabilitate, factorii potențiali de risc, respectarea principiilor guvernantei democratice și securității umane, gradul de eficacitate al protejării securității indivizilor, cooperarea și coordonarea existente la nivel internațional și posibilitățile de sprijin. Aceasta ar trebui să identifice problemele specifice în materie de securitate cărora asistența din partea UE le-ar putea acorda prioritate și procesul de schimbare la care poate contribui această asistență. UE ar trebui să promoveze o analiză comună prin implicarea actorilor locali și internaționali și a surselor de expertiză relevante. Ori de câte ori este posibil, autoritățile naționale vor fi implicate și, în mod ideal, vor conduce astfel de evaluări. Expertiza *inter pares* poate fi mobilizată.

Astfel de evaluări vor sta la baza conceperii sprijinului RSS și, de asemenea, vor servi la stabilirea liniilor de bază pornind de la care se va monitoriza impactul implicării UE. Acestea vor fi actualizate în mod regulat pentru a ține evidența schimbărilor și pentru a păstra utilitatea acestora pentru punerea în aplicare a sprijinului.

Casetă privind acțiunile

Conform instrucțiunilor primite, delegațiile UE vor include analiza sectorului de securitate în cadrul rapoartelor lor periodice (împreună cu misiunile PSAC, atunci când sunt prezente). UE ar trebui să inițieze evaluări mai aprofundate ale sectorului de securitate, în cazurile în care este preconizată o implicare semnificativă.

Pornind de la documentele metodologice existente, SEAE/serviciile Comisiei vor furniza orientări privind modul de efectuare a analizelor sectorului de securitate.

Susținerea unei largi asumări a responsabilității la nivel național

„Asumarea responsabilității la nivel național” nu se limitează la o acceptare de către guvern a intervențiilor actorilor internaționali. Eforturile de reformă vor fi eficace și durabile numai în cazul în care acestea se bazează pe instituțiile țării (inclusiv prin angajament bugetar), sunt asumate de actorii în domeniul securității naționale și al justiției și sunt considerate legitime de către societate în ansamblul său. Acest lucru înseamnă că actorii naționali ar trebui să orienteze procesul și să își asume responsabilitatea generală pentru rezultatele intervențiilor, în colaborare cu parteneri externi care furnizează consultanță și sprijin. Acest lucru înseamnă, de asemenea, că toate părțile interesate (statale și nestatale), inclusiv grupurile marginalizate, ar trebui să fie implicate în eforturile de a construi treptat consensul cu privire la intervenția în sectorul de securitate, pe baza unor strategii asumate și acceptate la nivel național, după caz. Aceasta este o provocare, având în vedere faptul că actorii vor avea interese divergente și unii se vor opune reformei.

Într-o situație de criză sau în perioada imediat următoare unui conflict, atunci când instituțiile de stat pot fi slăbite sau absente, primele etape ale sprijinului acordat de UE ar trebui să pregătească calea pentru asumarea responsabilității la nivel național pe baza unui proces participativ care include societatea civilă.

Casetă privind acțiunile

Atunci când desfășoară activități în sprijinul RSS, UE ar trebui:

- *să evalueze angajamentul politic față de reformă, posibilele surse de rezistență și modalitățile în care sprijinul său poate construi circumscripții care pot veni în sprijinul procesului de schimbare;*
- *să își fundamenteze sprijinul pe politici, planuri și strategii naționale și aspecte prioritare, după caz, pornind de la procese naționale sau acțiuni în curs; și*
- *să implice toate părțile interesate, inclusiv actorii nestatali și actorii societății civile, începând cu etapa de identificare, pentru a construi cel mai larg consens posibil în jurul intervențiilor.*

Vizualizarea imaginii de ansamblu

Guvernanța sectorului de securitate reflectă situația generală în materie de guvernare a țării în cauză și ar trebui să fie dezvoltată în contextul unor inițiative mai extinse privind guvernarea. UE ar trebui să încurajeze guvernele partenere și societatea civilă să integreze aspectele legate de sectorul de securitate în strategii multianuale de dezvoltare la nivel național și să le coreleze pe cât posibil cu eforturile de guvernare în curs sau planificate în alte sectoare. În egală măsură, dialogurile de politică privind gestionarea finanțelor publice și supravegherea transparenței/a bugetului trebuie să includă sectorul de securitate.

Sprijinul RSS ar trebui să anticipeze impactul pe care îl va avea în cadrul sectorului de securitate și în afara acestuia. Gestionarea lanțului sistemului de justiție penală și a frontierelor sunt exemple clare ale unei interconexiuni puternice între diferiți actori din domeniul securității și al justiției, care necesită o abordare holistică. Acest lucru nu înseamnă că sprijinul UE trebuie să cuprindă întregul sector de securitate al țării partenere; acest sprijin se poate dovedi a fi mai eficace atunci când vizează puncte de intrare selectate care sunt mai accesibile, susceptibile la dezvoltarea pozitivă și/sau care maximizează efectul de pârghie.

Pentru a răspunde provocărilor identificate în materie de securitate, UE poate avea în vedere adoptarea unei abordări de soluționare a problemelor prin elaborarea de programe compuse din diferite seturi de intervenții. Este posibil ca nu toate acestea să implice actori din domeniul securității și al justiției în mod direct, ci să urmărească să implice o serie de părți interesate din diferite sectoare. De exemplu, programele de securitate urbană pot include sprijin pentru servicii de securitate locale, planificarea urbană și formare profesională pentru tineri.

Acolo unde este posibil, sunt încurajate operațiunile de sprijin bugetar eficace și eficiente din punct de vedere al costurilor, bazate pe politică sau strategie națională și pe indicatori în materie de securitate clari și realizabili, astfel încât să consolideze asumarea responsabilității și guvernarea la nivel național, în deplină conformitate cu orientările relevante privind sprijinul bugetar³¹.

Dialogul politic și strategic sistematic

Intervenția în materie de RSS ar trebui să fie însoțită în mod sistematic de un dialog sectorial amplu și să fie susținută de un angajament politic la nivel înalt. Trebuie să existe o corespondență a dialogului (dialogurilor) politic(e) și strategic(e) privind drepturile omului,

³¹ *Orientări privind sprijinul bugetar. Programare, concepere și gestionare – O abordare modernă a sprijinului bugetar*, document de lucru, Direcția Generală Dezvoltare și Cooperare - EuropeAid, Comisia Europeană, septembrie 2012.

statul de drept, democrația și aspectele legate de buna guvernare, precum și respectarea obligațiilor internaționale, printre altele, în domeniul dreptului internațional umanitar. Progresele înregistrate în acest sens vor fi monitorizate și evaluate pe parcursul intervenției. Dialogul politic și strategic poate contribui, de asemenea, la promovarea asumării responsabilității la nivel național.

Casetă privind acțiunile

În cazul în care există un angajament important, UE și țara parteneră pot discuta și conveni asupra unor valori de referință și asupra unor mecanisme relevante de revizuire periodică pentru a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește guvernarea și eficacitatea sectorului de securitate. Acestea pot lua forma unui instrument fără caracter juridic obligatoriu care implică angajamente politice³²; de la caz la caz, se vor încheia acorduri specifice.

Coordonarea sprijinului UE

În conformitate cu „abordarea globală” a conflictelor și crizelor externe, toate acțiunile UE de sprijin diplomatic, de dezvoltare și PSAC ar trebui să fie coerente, coordonate, complementare și să se desfășoare pe baza unui calendar corespunzător și în conformitate cu cadrele juridice, de politică și instituționale. Obiectivul este de a promova eficacitatea sprijinului UE în domeniul RSS. În cazul în care se planifică o intervenție semnificativă a UE în domeniul securității, UE și statele sale membre ar trebui să pună în corespondență activitățile în domeniul RSS, de preferință, cu alți actori internaționali. Acest lucru va permite schimbul de informații pentru a obține o înțelegere comună a contextului și pentru a reuni lecțiile identificate și recomandările care vor putea contribui la dialogul politic și strategic, ajustări ale programelor în curs, formularea intervenției planificate și procesele de programare.

Această punere în corespondență ar putea forma, de asemenea, baza pe care actorii UE definesc de comun acord obiective comune și elaborează o „**matrice de coordonare**” (coordonată în domeniu de către delegația UE), care le-ar permite acestora să identifice legăturile adecvate și secvențierea între dialogul politic, activitățile/instrumentele de cooperare și posibilele misiuni/operațiuni PSAC. Matricea de coordonare ar fi un document evolutiv, bazându-se, după caz, pe cadre politice existente în materie de abordare a crizelor (PFCA) și/sau cadre și strategii de programare de țară, inclusiv în contextul programării comune.

Instrumentele UE fac obiectul diferitelor proceduri de programare și decizionale, precum și constrângerilor normative care rezultă din temeiurile juridice respective ale acestora. Matricele de coordonare ale UE la nivel de țară nu vor modifica aceste norme, ci mai degrabă vor reflecta o înțelegere comună în rândul tuturor actorilor UE în ceea ce privește prioritățile, obiectivele și posibilele roluri ale acestora.

Astfel de „matrice de coordonare” vor identifica riscuri, măsuri de atenuare și, în măsura posibilului, o strategie de ieșire coerentă cu planul național pe termen lung și cu capacitatea financiară a țării partener. Acestea vor constitui baza pentru un sistem de monitorizare și de evaluare care să permită măsurarea progreselor și a impactului avut de sprijinul UE. În cazul în care se elaborează o singură strategie de susținere, astfel de elemente vor fi discutate direct și convenite la nivelul respectiv.

³² De exemplu, memorandum de înțelegere, declarații comune, aranjamente etc.

Casetă privind acțiunile

O „matrice de coordonare” cuprinzătoare a UE va fi elaborată în cel puțin două țări în termen de doi ani de la adoptarea prezentei comunicări comune, în concordanță cu orice matrice existentă a donatorilor de programare în comun.

Coordonarea cu alți actori internaționali

UE, în coordonare cu statele sale membre, ar trebui să urmărească realizarea de sinergii cu alți actori internaționali și să vizeze atingerea la un consens cu aceștia, în conformitate cu articolul 210 din TFUE. În acest scop, se va urmări o cooperare strânsă cu ONU, alte organizații internaționale și regionale (în special cele cu un mandat de securitate), parteneri bilaterali activi în aspecte legate de securitate și, atunci când este cazul, ONG-uri internaționale specializate. Sectorul de securitate ar trebui să facă parte integrantă din coordonarea la nivel național între actori/donatori internaționali. Dacă este posibil și necesar, actorii internaționali ar trebui să aibă în vedere planificarea acțiunilor lor în cadrul unei strategii de sprijin unice, asumate la nivel național, pentru dezvoltarea sectorului de securitate.

Casetă privind acțiunile

Pe baza „matricei de coordonare”, UE, în coordonare cu statele sale membre și cu alți parteneri internaționali, vor promova un angajament internațional cuprinzător în jurul unei strategii de sprijin unice pentru sectorul de securitate, care urmează să fie elaborată împreună cu țara parteneră.

Flexibilitate și echilibrarea schimbărilor sistemice pe termen lung cu necesitățile imediate în materie de securitate

Transformarea oricărui sector de securitate este un proces îndelungat care trebuie să ia în considerare culturile instituționale specifice și sensibilitatea la schimbare. Acest lucru necesită viziune și angajament pe termen lung. În fiecare context specific, UE trebuie să găsească echilibrul adecvat și coerența între astfel de eforturi pe termen lung și necesitatea de a satisface necesitățile în materie de securitate, mai presante și de multe ori imediate, ale indivizilor.

Având în vedere faptul că mediul operațional se poate schimba rapid, în special în statele fragile sau care se află în situații de postconflict, unele acțiuni pot stagna sau este posibil să fie încălcate drepturile omului sau principiile de guvernare. Programele de sprijin pentru RSS vor trebui să fie adaptabile.

Casetă privind acțiunile

Atunci când se implică în activități legate de RSS, UE ar trebui:

- *să stabilească obiective progresive și realizabile;*
- *să se implice în activități pe termen scurt pentru a construi încrederea actorilor din domeniul securității și al justiției, să deschidă porțile pentru cooperarea pe viitor și să sprijine dialogul politic și strategic;*
- *să se adapteze la schimbarea rapidă a condițiilor operaționale, în special în statele fragile sau aflate în situație de postconflict. Acolo unde este cazul, intervenția va fi pusă în aplicare utilizând flexibilitatea în temeiul normelor și procedurilor financiare ale UE;*
și

- să planifice misiuni PSAC în sprijinul RSS pentru a reflecta necesitatea implicării durabile și pe termen lung în sectorul de securitate și să determine cooperarea strânsă cu delegațiile UE.

Evoluția măsurilor: monitorizarea și evaluarea

Principiile generale privind monitorizarea și evaluarea pentru proiecte și programe se aplică tuturor intervențiilor în sectorul de securitate; în special, este important:

- să se definească linii de bază de la început;
- să se stabilească obiective și indicatori de impact clar definiți, fezabili și cu termene precise, legați de criterii clare de măsurare a realizării rezultatelor și obiectivelor; și
- să se aloce suficiente resurse umane și financiare pentru monitorizarea internă.

Activitățile de monitorizare și evaluare ar trebui să includă colectarea și analizarea de date calitative și cantitative pentru a integra percepțiile comunitare și individuale cu privire la schimbare în conformitate cu abordările de securitate umană axate pe oameni.

O monitorizare puternică și evaluări periodice ale intervențiilor în curs vor permite UE (și partenerilor activi din afara UE) să facă bilanțul progreselor, să extragă învățăminte și să își revizuiască activitatea.

Casetă privind acțiunile

SEAE/serviciile Comisiei vor pregăti orientări comune privind monitorizarea și evaluarea, inclusiv indicatori pentru activitățile de consolidare a capacităților de securitate și legate de RSS, aplicabile tuturor instrumentelor și misiunilor de acțiune externă.

Gestionarea riscurilor

Sprijinul RSS implică riscuri care trebuie anticipate și pentru care trebuie să fie elaborate măsuri de atenuare; acestea includ:

i. angajament politic național insuficient pentru schimbare

Angajamentul politic față de reformă ar putea fi insuficient sau superficial; acesta poate să dispară în timp. UE trebuie să fie echipată pentru a evalua nivelul real al angajamentului din partea țării partenere și să își planifice angajamentul în consecință. În anumite cazuri, acesta ar putea începe cu intervenții la scară mică care să vizeze consolidarea încrederii și a angajamentului politic la nivel național, extinzându-le într-o etapă ulterioară. Colaborarea cu societatea civilă poate fi un punct de acces.

ii. consecințe negative neintenționate

Nicio intervenție nu este neutră și sprijinul sectorului de securitate necesită o abordare de tipul „a nu face rău”³³ care ia în considerare sursele subiacente de conflict. Analiza contextului va sprijini actorii UE să evite efectele negative neintenționate asupra dinamicii conflictului, de exemplu prin:

³³ COM(2010) 126, *Asistență alimentară umanitară*.

- reproducerea sau amplificarea în mod accidental a tensiunilor existente, cum ar fi prin consolidarea modelelor de dominare și excludere;
- introducerea de reforme și resurse care favorizează interese particulare sau implicarea în sisteme de corupție și clientelism, generând, la rândul lor, noi nemulțumiri/instabilitate.

iii. riscul reputațional

Actorii din domeniul securității finanțați de UE pot acționa într-un mod pătitor, discriminator sau abuziv față de populație; acest lucru va avea un efect negativ indirect asupra reputației UE. De asemenea, activele pot cădea în mâini nepotrivite. Colaborarea cu alți actori internaționali pentru a evalua riscul reputațional și elaborarea de măsuri de atenuare vor face parte integrantă din elaborarea sprijinului RSS. Dacă este cazul și pe baza unei analize riguroase de la caz la caz, se pot aplica derogări de la normele de vizibilitate pentru programele/instrumentele de acțiune externă ale UE.

iv. riscul de neintervenție

Este de datoria oricărui stat să își protejeze civilii. În unele cazuri, eșecul unui stat de a-și proteja cetățenii poate conduce la grave încălcări ale drepturilor omului sau ale principiilor democratice, la suferință umană sau pierderi de vieți, inclusiv atrocități. Atunci când acest lucru este considerat util pentru a preveni astfel de evenimente extreme și pentru a contribui la abordarea acestora acolo unde ar putea apărea, pe baza unei rezoluții a Consiliului de Securitate al ONU sau a unui acord bilateral cu țara parteneră, UE poate hotărî să se implice în activități de sprijin RSS, inclusiv în absența unor condiții importante precum un angajament real în vederea schimbării.

Casetă privind acțiunile

SEAE/serviciile Comisiei vor pregăti o metodologie de gestionare a riscurilor specifice pentru sprijinul UE. Aceasta va include măsuri de atenuare având la bază, printre altele, „mecanismul cadrului de gestionare a riscurilor pentru operațiunile de sprijin bugetar”³⁴.

Astfel cum se prevede în Planul său de acțiune privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2015-2019³⁵, UE trebuie să elaboreze o „politică privind diligența necesară în domeniul drepturilor omului” care să prezinte măsuri menite să asigure faptul că sprijinul UE și al statelor sale membre pentru sectorul de securitate este în conformitate cu/contribuie la promovarea, protecția și aplicarea drepturilor internaționale ale omului și dreptului internațional umanitar și este consecvent cu politicile UE în domeniul drepturilor omului.

Utilizarea cât mai eficientă a expertizei UE în domeniul RSS

UE ar trebui să mobilizeze personal cu o expertiză și experiență adecvate și o înțelegere solidă a aspectelor tehnice și politice cu privire la RSS. Aceasta trebuie să se bazeze pe expertiza statelor membre și, în domenii specifice în care acestea aduc o valoare adăugată clară, pe agențiile relevante ale UE (de exemplu, Europol, CEPOL, FRONTEX) sub rezerva mandatelor, priorităților și resurselor respective ale acestora.

³⁴ *Orientări privind sprijinul bugetar: Programare, concepere și gestionare – O abordare modernă a sprijinului bugetar*, document de lucru, Direcția Generală Dezvoltare și Cooperare — EuropeAid, Comisia Europeană, septembrie 2012.

³⁵ JOIN(2015) 16

Acest cadru de politică pentru RSS la nivelul UE are în vedere o strânsă coordonare și cooperare între actorii UE și statele membre pentru a promova sinergii și complementarități între instrumente și misiuni într-o abordare „la nivelul UE”. Acesta prevede, de asemenea, coordonarea cu activitățile organizațiilor internaționale și regionale și ale ONG-urilor relevante.

La sediu

Comisia și Înalțul Reprezentant vor stabili un **grup operativ interservicii informal permanent privind RSS**, cu reprezentanți ai SEAE și ai serviciilor Comisiei relevante tematic, care vor furniza consiliere și sprijin delegațiilor UE, SEAE și serviciilor Comisiei și misiunilor PSAC. Acesta va contribui la asigurarea coerenței și complementarității activităților UE în domeniul RSS și va sprijini planificarea și elaborarea proiectelor de cooperare pentru dezvoltarea RSS și a documentelor de planificare ale PSAC. Rolul acestuia ar trebui, de asemenea, să fie reflectat în următoarea ediție a procedurilor de gestionare a crizelor. Acesta va elabora instrumente metodologice, standarde, proceduri și practici pentru activitățile UE în domeniul RSS și va furniza instruire, printre altele, prin sprijinirea Colegiului European de Securitate și Apărare (CESA). Grupul operativ va supraveghea monitorizarea, evaluarea, cadrul de învățare și mecanismele de gestionare a riscurilor.

Pe teren

Responsabilitatea de coordonare a sprijinului pentru sectorul de securitate la fața locului revine șefului delegației UE din țara sau regiunea parteneră în cauză. În cazul în care în țară este prezentă o misiune PSAC, Consiliul este invitat să asigure faptul că mandatul acesteia îi permite să sprijine delegația UE în aspecte legate de RSS. În acest sens, șeful misiunii va fi disponibil pentru a consilia șeful delegației.

Delegațiile UE și misiunile diplomatice ale statelor membre ar trebui să facă schimb de informații și analize, să participe la analiza comună și să contribuie la formularea matricelor de coordonare a RSS.

În cazul în care UE are o implicare deosebit de semnificativă și diversificată în sectorul de securitate și nu sunt instituite structuri de coordonare relevante, aceasta va urmări să stabilească **grupuri operative de coordonare** pentru sprijinul sectorului de securitate la nivel de țară (cu secțiunile politice și operaționale ale delegațiilor UE, misiunile PSAC, statele membre și, acolo unde este posibil, parteneri relevanți precum ONU, Banca Mondială și țări din afara UE implicate în domeniul securității).

Casetă privind acțiunile

Un grup operativ interservicii informal permanent privind RSS va fi instituit pentru a monitoriza activitățile UE în domeniul RSS.

Programele de formare ale CESA privind RSS ar trebui să fie actualizate pentru a lua în considerare acest cadru strategic la nivelul UE. De asemenea, cooperarea între CESA și serviciile de formare relevante ale Comisiei ar trebui să fie consolidată pentru a reflecta abordarea la nivelul UE.

Instrucțiunile către șefii de delegație vor include sarcina de a asigura coordonarea la nivel local a tuturor părților interesate din UE în dialogul și sprijinul sectorului de securitate. Acest lucru nu va avea un impact asupra liniei de comandă a misiunilor PSAC.

Mandatul misiunilor PSAC ar trebui să includă furnizarea de asistență tehnică delegațiilor UE.

În țările în care UE are un angajament semnificativ în domeniul RSS, aceasta ar trebui să se asigure faptul că delegația are o expertiză adecvată în sectorul de securitate.

4. DOMENII DE ANGAJAMENT

UE poate sprijini toate componentele sectorului de securitate, inclusiv forțele militare, în limitele legislației UE, prin următoarele activități (listă neexhaustivă):

- ***Sprijin instituțional***

Sprijinul pentru instituțiile de securitate și judiciare include acordarea de asistență pentru dezvoltarea apărării naționale a țărilor partenere, politici și strategii de securitate și justiție, mecanisme naționale de coordonare, proceduri administrative, de comunicare și operaționale, mecanisme interne de responsabilizare, planificarea și gestionarea resurselor umane, informații și date și sisteme de gestiune bugetară și financiară, cu respectarea pe deplin a principiilor drepturilor omului și în conformitate cu dreptul internațional umanitar.

Sprijinul instituțional poate include asistență pentru planificarea de reforme, care ar trebui să fie adaptată și contextuală și să aibă ca scop sprijinirea statelor partenere în evaluarea propriilor nevoi și în exprimarea și realizarea viziunii acestora prin stabilirea de rezultate realiste pe termen scurt, mediu și lung. Acest sprijin ar trebui să ajute statele respective la alocarea de resurse umane, tehnice și financiare, după caz. În acest sens, UE va colabora, de asemenea, cu actorii nestatali și ai societății civile.

UE ar trebui să asigure faptul că eforturile sale de a consolida instituțiile generează beneficii directe pe termen scurt pentru populație în ceea ce privește furnizarea unui serviciu de securitate îmbunătățit.

- ***Formare***

Sprijinul UE include consolidarea capacităților instituțiilor de formare naționale sau regionale. Aceasta poate include asistență tehnică și îndrumare, evaluarea necesităților de formare, elaborarea de noi programe și „formarea formatorilor”. Asistența UE în materie de formare va preciza cunoștințele, competențele și/sau atitudinile pe care intenționează să le transmită astfel încât să promoveze schimbarea comportamentală în ceea ce privește personalul, unitățile și instituțiile din sectorul de securitate. Aceasta va urmări, de asemenea, să asigure că formarea este valorificată în ceea ce privește perspectivele de carieră și că personalul îndeplinește sarcinile pentru care a fost format.

Susținerea poate fi legată de dialogul cu privire la sistemele naționale de gestionare a resurselor umane și sprijinul pentru acestea, care implică identificarea profilurilor necesare de către instituțiile de securitate și judiciare, recrutarea și promovarea în mod echitabil și transparent etc.

În cazul în care există o necesitate de restabilire rapidă a serviciilor de bază în materie de securitate și justiție, UE poate furniza formare în mod direct, în special prin intermediul misiunilor PSAC. În măsura în care este posibil, acest lucru va fi realizat în cooperare cu instituțiile naționale de formare, în vederea consolidării acestora și, în cele din urmă, în scopul de a le preda responsabilitatea pentru formare.

- ***Echipament***

UE poate furniza echipament neletal³⁶ actorilor din sectorul de securitate. Acest lucru se va realiza într-un cadru mai larg de sprijin pentru securitate pentru țara în cauză. UE va trebui să solicite garanții adecvate că echipamentele nu vor fi utilizate pentru a încălca drepturile omului, libertățile fundamentale sau statul de drept. Pentru a evita riscul ca echipamentul să devină inutilizabil, abandonat, necontabilizat sau utilizat în mod abuziv, existența și funcționarea lanțurilor de sprijin logistic și de înregistrare/urmărire vor fi evaluate și, dacă este necesar, se va furniza sprijin pentru îmbunătățirea eficacității acestora. Dezvoltarea unor bune practici de bază în domeniul gestionării echipamentelor va fi parte integrantă din orice pachet de echipamente pentru a asigura întreținerea, refurnizarea și eliminarea acestora.

- ***Sprijin pentru mecanismele de supraveghere***

UE ar trebui să sprijine crearea sau consolidarea controlului și supravegherii civile eficiente, printre altele, prin:

- promovarea și sprijinirea formulării și aplicării legislației și procedurilor relevante; și
- creșterea capacității instituțiilor și mecanismelor independente pentru reclamații și supraveghere civilă.

Beneficiarii pot fi organisme naționale legislative și organisme independente sau cvasi-independente precum avocații poporului, instituțiile sau comisiile din domeniul drepturilor omului, comisiile anticorupție, comisiile independente pentru reclamații ale poliției și autoritățile judiciare în rolul acestora de supraveghere a agențiilor de aplicare a legii etc.

UE ar trebui să promoveze participarea activă a societății civile la aceste mecanisme de supraveghere și, dacă este cazul, să sprijine inițiativele societății civile de a monitoriza desfășurarea forțelor de securitate. Aceasta va promova, de asemenea, libertatea presei și va consolida capacitatea acesteia de a raporta în mod responsabil cu privire la sectorul de securitate.

- ***Securitatea comunitară***

Acolo unde violența și conflictele sunt legate de aspecte politice, sociale și economice care sunt strict locale sau forțele naționale de securitate nu sunt în măsură să asigure servicii esențiale de securitate, UE poate finanța inițiative de sprijin prin care se furnizează beneficii de securitate și justiție populației prin intermediul unei abordări de securitate comunitară care implică autorități locale (oficiale și/sau tradiționale), acolo unde este posibil, locuitorii din comunitățile și cartierele în cauză și forțe de securitate locale. Scopul va fi de a îmbunătăți securitatea comunităților locale, de a soluționa conflicte și de a aborda cauzele violenței la nivel local și, în cele din urmă, de a se asigura că autoritățile naționale sunt în măsură să soluționeze problemele de securitate și conflictuale la nivel local.

³⁶ JOIN(2015) 17 final

- ***Legături între RSS și alte domenii de implicare***

Dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea foștilor combatanți

Dezarmarea, demobilizarea și reintegrarea foștilor combatanți (DDR) se referă la o serie de intervenții într-un proces de demilitarizare a grupărilor armate oficiale și neoficiale prin dezarmarea și desființarea grupărilor nestatale sau reducerea forțelor armate și reintegrarea acestora în viața civilă³⁷. Procesele DDR ar trebui să răspundă necesităților imediate în materie de securitate și să contribuie la punerea bazelor pentru stabilitatea pe termen lung într-o țară sau regiune. Prin urmare, acestea ar trebui să asigure legătura cu un proces de pace global și, de preferință, cu o RSS mai amplă. În contexte de conflict și postconflict, sprijinul RSS și DDR din partea UE va pune în echilibru necesitatea de a restabili serviciile de securitate de bază ca o măsură urgentă de stabilizare, cu necesitatea de a nu prejudicia stabilitatea pe termen lung prin, de exemplu, legitimarea neincluzivă a forțelor de securitate.

Justiția de tranziție

Justiția de tranziție cuprinde „întreaga gamă de procese și mecanisme asociate cu încercările unei societăți de a face față unei moșteniri de abuzuri pe scară largă din trecut pentru a asigura asumarea responsabilității, pentru a servi justiția și pentru a realiza reconcilierea”³⁸. Măsurile justiției de tranziție ar trebui să contribuie, în cele din urmă, la restabilirea și consolidarea statului de drept.

În țările în situație de postconflict și în țările în tranziție, RSS ca o componentă a reformei instituționale, poate contribui la prevenirea re izbucnirii de conflicte; astfel, RSS contribuie la asigurarea asumării responsabilității și la respectarea drepturilor omului, precum și la prevenirea viitoarelor încălcări. Concluziile Consiliului privind sprijinirea justiției de tranziție³⁹ subliniază importanța RSS.

Arme de calibru mic și armament ușor (SALW)

Disponibilitatea SALW este adesea un factor cheie în provocarea și propagarea lipsei de securitate. „Conflictele reziduale” susținute de răspândirea ilicită a SALW estompează adesea linia de demarcație dintre conflictele armate și criminalitate⁴⁰. Controlul SALW este legat în mod intrinsec de eforturile depuse în ceea ce privește RSS, nu în ultimul rând prin limitarea percepută sau reală a necesității sau propensiunii indivizilor sau comunității de a-și asigura propria apărare.

5. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PUNERII ÎN APLICARE A POLITICII

Punerea în aplicare a acestui cadru politic va fi monitorizată și evaluată în mod regulat. În fiecare an, o echipă interservicii constituită din reprezentanți ai SEAE și ai Comisiei, cu sprijinul consultanților externi, după caz, va revizui angajamentul general al UE în domeniul securității în cel puțin o țară prioritară.

³⁷ *Conceptul UE de sprijin pentru dezarmare, demobilizare și reintegrare (DDR)*, aprobat de Comisie la 14 decembrie 2006 și de Consiliul Uniunii Europene la 11 decembrie 2006.

³⁸ Documentul S/2004/616 al Consiliului de Securitate al ONU.

³⁹ Concluziile Consiliului privind sprijinul UE pentru justiția de tranziție, 16 noiembrie 2015 (13576/15).

⁴⁰ *Strategia Uniunii Europene de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW), precum și de muniție aferentă*, Concluziile Consiliului (5319/06).

Criteriile de evaluare se vor baza pe obiectivele și principiile enunțate în prezenta comunicare comună, pe orientările comune privind monitorizarea și evaluarea și pe punerea în aplicare efectivă a cadrului de gestionare a riscurilor relevant.

Relevanța angajamentului UE va fi evaluată, de asemenea, pe baza unor criterii precum:

- calitatea și exhaustivitatea analizei acesteia privind sectorul de securitate;
- capacitatea acesteia de reacție la crizele urgente și la oportunitățile emergente; și
- coerența între sprijinul UE, obiectivele mai ample de securitate și dezvoltare ale UE și obiectivele de securitate ale țărilor partenere.

Evaluările vor fi puse la dispoziția publicului. Vor fi elaborate recomandări, iar acțiunile ulterioare vor fi monitorizate. Evaluările vor fi utilizate, de asemenea, pentru a colecta cele mai bune practici și învățăminte identificate, care vor fi incluse în formarea personalului UE și în reflecțiile privind instrumentele financiare ale UE. Acest lucru va contribui la îmbunătățirea procedurilor interne și a eficienței sprijinului.

Performanța globală a acestui cadru strategic va fi evaluată după cinci ani.

Comisia Europeană și Înaltul Reprezentant invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe și să sprijine abordarea expusă în prezenta comunicare comună și să se angajeze pe deplin în direcția unei implicări mai coerente și mai eficiente a UE pentru sprijinirea RSS în țările partenere.